

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3

SCHOOL ADMINISTRATION BY THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY IN MODOL SCHOOL UNDER YALA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

อารีมาน สะมะแอ^{1*} และ ดรัยภูมินทร์ ตริตริศวร²
ARIMAN SAMAAE^{1*} AND TRAI PUMIN TRITRISAON

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดยจำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้าราชการครู พนักงานราชการครู จำนวน 12 โรง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Mogan 1970 : 608) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ แบ่งเป็น ข้าราชการครู จำนวน 113 คน และพนักงานราชการ จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติจำนวน และร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า ควรวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบทุกด้าน รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน บริหารจัดการสถานศึกษาโดย คำนึงถึงความต้องการของชุมชนและนักเรียนเป็นหลัก ศึกษาบุคคลอื่นและเข้าใจชุมชนอย่างลึกซึ้ง และให้โอกาสให้ผู้อื่นในการปฏิบัติงานเสมอ เป็นต้น

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา ; หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ; โรงเรียนแกนนำ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, Master Student , Program in Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, Advisors Dr., Hatyai University

* Corresponding Author. Email: arimansamaae@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed to study and compare school administration in accordance with the philosophy of sufficiency economy in model school under the Office of Yala Primary Educational Service Area 3 The sample was government teacher and government employee's teachers in number of 12 Schools. The sample were obtained the table of by Krejcie and Morgan 1970: 608, use Stratified Random Sampling according to school size. The samples were divided into government teachers, number of 113 people and government employee's teachers, number of 44 people. The instrument used in this research was a questionnaire divided into 3 parts. Data were analyzed by percentage, average and standard deviation. The study found that 1) The results of the study of the mean and standard deviation of the level of school administration in accordance with the principles of the use of the sufficiency economy philosophy of the leading schools under the Office of Yala Primary Educational Service Area 3, overall are at a moderate level. 2) The comparison results of school management in accordance with the sufficiency economy philosophy of the leading schools under the Office of Yala Primary Educational Service Area 3, classified by position, work experience and school size, overall is no different. 3) The feedback about school administration according to the sufficiency economy philosophy of the leading school under the Office of Primary Education Area, Yala, Area 3, it found that budget spending should be carefully planned in all aspects, accepting opinions from colleagues, management of the school with the primary needs of the community and students, Learn and understand the community deeply and always give the opportunity to others to work, etc.

Keywords : The Education Philosophy ; of Sufficiency Economy in Leading ; Secondary School

บทนำ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานให้แก่ประชาชนชาวไทยเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับชาติทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปทางสายกลาง เป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นความสมดุล ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความสำนึกในคุณธรรม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอที่จะต่อต้านและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากกระแสโลกาภิวัตน์ (วรเดช จันทรศรและคณะ. 2551, น.1) ซึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงมีแนวคิดที่มีความต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนา

ภายในประเทศ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรอบรู้” ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาแลบริหารประเทศ เป็นไปบนทางสายกลาง เชื่อมโยงมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งคน สังคม เศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและการเมือง โดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับเมือง เตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและ

การแข่งขันกันอย่างไม่หยุดนิ่ง การชิงดี ชิงเด่น ท่ามกลางเส้นทางที่ไร้ซึ่งทิศทางที่ถูกต้อง เพราะความไม่เข้าถึง ความหมายของคำว่า “สายกลาง” คำว่า “พอ” จนเป็นสาเหตุให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชของสังคมไทย รวมทั้งเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย “ความเพียร” จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.2554 น,55) โดยการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษามีขอบข่าย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมพระเกียรติในปีมหามงคลเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนม์มายุครบ 84 พรรษาและยังขับเคลื่อนในปีการศึกษาต่อมาเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน(กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 น,90) ทั้งนี้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นนิยามที่ยั่งยืนที่แพร่หลายในระดับสากล ซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโตในด้านความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างมั่นคง เมื่อเวลาผ่านไปไม่เสื่อมถอย แต่จะต้องดีขึ้น สาเหตุที่โลกจำเป็นต้องนิยามความ “ยั่งยืน” คือการเจริญเติบโตด้านความเป็นอยู่ของมนุษย์แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ไม่ยั่งยืนในภาพปัจจุบัน เงื่อนไขที่ทำให้มนุษย์มีการเจริญเติบโตด้านความเป็นอยู่คือ “การเรียนรู้” มนุษย์ได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติอย่างมากมาแต่ความรู้ที่พัฒนาขึ้นยังเป็นความรู้ที่ไม่ครบถ้วนและไม่แม่นยำตรงทั้งหมดการพัฒนาความรู้ยังเป็นความรู้ที่พัฒนาอย่างเป็นส่วนๆ (Fragmentation) ขาดความเข้าใจในการเชื่อมโยงกันและขาดมุมมองปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะในระยะแรกของการพัฒนาความรู้มนุษย์ยังไม่คิดว่าการนำความรู้เหล่านี้มาใช้จะสร้างผลกระทบอย่างมากมาต่อระบบและกลไกในธรรมชาติ ซึ่งจุดเริ่มต้นจากการไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่สนใจ ไม่ใส่ใจเขาใจเรา ทุกคนจึงเกิดเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ก็สามารถน้อมนำแนวพระราชดำรัสไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งสิ้น หลักสำคัญคือ ปรัชญา 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย 3 ห่วง คือ 1) พอประมาณ 2) มีเหตุผล 3) สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ว่าจากภายนอกหรือภายใน 2 เงื่อนไข คือ 1) เงื่อนไขความรู้ 2) เงื่อนไขคุณธรรม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจตระหนักถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปเพื่อเป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการวางแผนการบริหารงานด้านต่างๆ ใช้ควบคู่กันทั้งการดำรงชีวิตและการดำรงหน้าที่การงานให้คงเป็น “พระราชปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ดำรงอยู่บนทางสายกลางที่ดำรงคงไว้ซึ่งความ “ยั่งยืน” ตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3

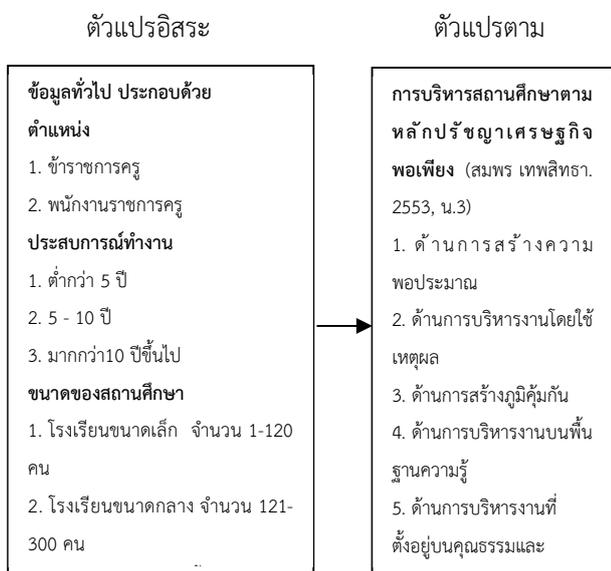
สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานเกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้าราชการครูและพนักงานราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูและพนักงานราชการครูมีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 แตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูและพนักงานราชการครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร

สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
แกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เขต 3 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู
จำนวน 159 คน พนักงานราชการครู จำนวน 46 คน ของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาเขต 3

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการครู
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 ปีการศึกษา 2561 จาก โรงเรียน จำนวน 12 โรง กำหนด
ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ
เครซี และมอร์แกน (Krejcie & Mogan 1970 : 608) ใช้การสุ่ม
แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของ
โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ได้ แบ่งเป็น ข้าราชการครู จำนวน 113
คน และพนักงานราชการ จำนวน 44 คน รวมทั้งหมด 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม
(Questionnaire) สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของ
ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มี
ข้อความจำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ใน
การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
ตามหลักการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 มี
ข้อความจำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended
Questionnaire) เพื่อทราบข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการและพนักงานราชการ ต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความคำถามกับ
โครงสร้างหลักของเนื้อหา (IOC)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการ
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ตามวิธีครอนบาช (Cronbach

2.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)

2.5 ค่า t-test

2.6 ค่า F-test

การวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารโรงเรียนตามหลักการใช้ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวม

การบริหารโรงเรียนตามหลักการ ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการสร้างความพอประมาณ	3.41	0.53	ปานกลาง	3
ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล	3.52	0.94	มาก	2
ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	3.52	0.94	มาก	2
ด้านการบริหารงานบนฐานของ ความรู้	3.57	1.07	มาก	1
ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บน คุณธรรมและจริยธรรม	3.27	1.00	ปานกลาง	4
รวม	3.46	0.90	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล ($\bar{X} = 3.52$) และด้านการสร้างความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จำแนกตำแหน่ง

การบริหารสถานศึกษาตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ตำแหน่ง				t	Sig
	ข้าราชการครู		พนักงาน ราชการครู			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการสร้างความพอประมาณ	4.22	1.16	3.98	1.23	0.59	0.55
ด้านการบริหารงานโดยใช้ เหตุผล	3.75	1.30	3.85	1.28	1.07	0.35
ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	3.50	1.30	3.23	1.37	0.49	0.61
ด้านการบริหารงานบนฐานของ ความรู้	2.72	1.17	2.91	1.43	0.28	0.75
ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บน คุณธรรมและจริยธรรม	2.81	1.51	2.58	1.50	1.66	0.19
รวม	3.40	1.28	3.31	1.36	0.81	0.49

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จำแนกตำแหน่งภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3

ประมวลผลข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการสร้างความพอประมาณ	
1. เตรียมความพร้อมทุกด้าน เช่น จัดประชุมคณะทำงานก่อนปฏิบัติงาน	5
2. วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบทุกด้าน	4
ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล	
1. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	4
2. พิจารณาความดีความชอบจากผลการปฏิบัติงาน เป็นหลัก	2
ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน	
1. บริหารจัดการสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและนักเรียนเป็นหลัก	4
2. ประชุมปรึกษาหารือแก้ปัญหาและวางแผนงานกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3
ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้	
1. ศึกษาบุคคลอื่นและเข้าใจชุมชนอย่างลึกซึ้ง	5
2. พัฒนาหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนในลักษณะองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญาและสังคม ทำให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงชั้น	4
ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรม	
1. ให้โอกาสให้ผู้อื่นในการปฏิบัติงานเสมอ	5
2. ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงาน	2

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล ($\bar{X} = 3.52$) และด้านการสร้างความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3

ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตำแหน่งประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3

การประมวลผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ปรากฏดังนี้

ด้านการสร้างความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า เรื่องใช้จ่ายรู้จักประมาณการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานะทางการเงินของโรงเรียนคือ ($\bar{X} = 3.65$) และเรื่องวางแผนเกี่ยวกับการใช้จ่ายประจำล่วงหน้า เป็นไปตามกรอบงบประมาณมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ด้านการสร้างความพอประมาณ

1. เตรียมความพร้อมทุกด้าน เช่น จัดประชุมคณะทำงานก่อนปฏิบัติงาน
2. วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบทุกด้าน

ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า เรื่องสร้างความตระหนักในการเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือตัดสินใจต่างๆ ในโรงเรียนผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.84$) และ เรื่องเตรียมการประชุมวางแผนก่อนการทำงานต่างๆ ในโรงเรียนเสมอ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล

1. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน

2. พิจารณาความดีความชอบจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก

ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า เรื่องวางแผนงานด้วยข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาคือบริหารงานเป็นไปตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 3.72$) และ เรื่องเป็นผู้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$)

ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน

1. บริหารจัดการสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและนักเรียนเป็นหลัก สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้

1. ศึกษาบุคคลอื่นและเข้าใจชุมชนอย่างลึกซึ้ง
2. พัฒนาหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนในลักษณะองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญาและสังคม ทำให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงชั้น

ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรม

โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า เรื่องเป็นตัวอย่างของการเป็นผู้ไม่มีหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือรับผิดชอบงานในหน้าที่สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.40$) และ เรื่องเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ เช่น ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่คบชู้ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.36$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรม

1. ให้โอกาสให้ผู้อื่นในการปฏิบัติงานเสมอ
2. ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงาน
3. ประชุมปรึกษาหารือแก้ปัญหาและวางแผนงานกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่าโดยภาพ

รวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ปัจจุบันสถานศึกษายังไม่มีการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่ควร ทั้งนี้ควรให้ความรู้ความเข้าใจในสาระของปรัชญา ตระหนักในความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชดา ทองสุข (2552, น.112) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการรับรู้ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) การรับรู้การบริหารจัดการ ความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน ควรบริหารจัดการสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและนักเรียนเป็นหลัก ด้านการบริหารงานบนฐานของความรู้ ควรศึกษาบุคคลอื่นและเข้าใจชุมชนอย่างลึกซึ้ง ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรม ควรให้โอกาสให้ผู้อื่นในการปฏิบัติงานเสมอ เป็นต้น ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดยะลา ยังมีสถานศึกษาที่ใช้การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แพร่หลาย ดังนั้นจึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือไม่ชัดเจนในการบริหารบ้างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา ศิริทองดี (2552, น.113) ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักปรัชญาขอเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำเป็นไปในแนวทางเดียวกัน นั่นคือ สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านต่างๆ รวมถึงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการอนุรักษ์ และเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโรงเรียนเน้นให้ครู

ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถ่ายทอด ปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนค่านิยมพื้นฐานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เถาว์ลัย ร่องทอง (2552, น.115) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ละครประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีช่วงชั้นที่ทำการเปิดการเรียนการสอนต่างกัน โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ พบว่า ด้านการสร้างความปลอดภัย ควรวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบทุกด้าน ด้านการบริหารงานโดยใช้เหตุผล ควรรับฟังประสงค์อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไปให้รองรับและสอดคล้องกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างแท้จริง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้โรงเรียนมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี ทันสมัย สะอาด ร่มรื่น สงบ มีชีวิตชีวา วัสดุและอาคารสถานที่ ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ประโยชน์ สำหรับการเรียนรู้ซึ่งจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์แก่นักเรียน บริหารงานทั่วไปยังขาดแคลนงบประมาณและขาดวิธีการในการประเมินโครงการ ด้านวิชาการพบปัญหาในการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ส่วนด้านบุคลากรนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้าน

ความสัมพันธ์กับชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของธนธรรม มีทอง (2552, น.108) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ข้อเสนอแนะ คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย

เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือโมเดลเชิงสาเหตุของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ควรทำวิจัยทดลองหรือพัฒนา หรือสร้างคู่มือในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยการพัฒนาหรือสร้างคู่มือเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครอง ชุมชน ของโรงเรียนในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษา. (2554). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง* กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ
- [2] เถาว์วัลย์ รองทอง. (2552). *ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [3] ธนธรรม มีทอง. (2552). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องแซง*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- [4] เพ็ญญา ชีรทองดี. (2552). *การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้บริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- [5] รัชดา ทองสุข. (2552). *การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- [6] วรเดช จันทรร และคณะ. (2551). *การศึกษาวิจัยเพื่อขยายการพัฒนาลู่สาธารณะด้านแหล่งน้ำ ดิน ป่า และการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : สหાયบลิ็อกและการพิมพ์.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 111 (พ.ศ. 2555 - 2559)*. กรุงเทพฯ. สำนักนายกรัฐมนตรี.